

الحمد لله رب العالمين

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشتن مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، مادیانجویان و اعضاء هیئت علمی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده

و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه های غیر علمی می آلائند.

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب **زهرة رستگار** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته **روان شناسی تربیتی** که در تاریخ **۹۲/۱۱/۳۰** از پایان نامه خود تحت عنوان "**رابطه سبک‌های دلبستگی و کیفیت زندگی با واسطه‌گری عزت نفس**" با کسب نمرهدفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت

مراتب فوق مورد تایید است .

مدیر/معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه علوم تربیتی
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
در رشته روان شناسی تربیتی

عنوان:

رابطه سبکهای دلبستگی و کیفیت زندگی با واسطه گری عزت نفس

استاد راهنما:

دکتر مریم حسینی

استاد مشاور:

دکتر مرضیه امینی

نگارش:

زهرة رستگار

زمستان ۱۳۹۲

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: زهره رستگار در تاریخ ۹۲/۱۱/۳۰ رشته‌ی روانشناسی تربیتی از پایان نامه خود با عنوان:

رابطه سبک های دلبستگی و کیفیت زندگی با واسطه گری عزت نفس در بین دانشجویان دانشگاه آزاد مرودشت

با درجه: و نمره دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیئت داورى سمت امضاء اعضای هیئت داورى

۱- دکتر سیده مریم حسینی استاد راهنما

۲- دکتر مرضیه امینی استاد مشاور

۳- دکتر حسین بقولی استاد داور

مراتب فوق مورد تأیید است. مدیر / معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

سپاسگزاری

بی شک انجام پروژه علمی بخصوص در این مقطع تحصیلی بدون مساعدت و همکاری اساتید معظم براحتی ممکن نیست. پروژه تحصیلی اینجانب نیز از این امر مستثنی نبوده و محقق از مساعدت اساتید بزرگوار بهره بسیار برده است. به رسم ادب و احترام در این جا لازم می دانم از عنایت و همکاری استاد راهنمای گرانقدر خود سرکار خانم دکتر حسینی که علی رغم مشغله ها و کارهای فراوان به معنای واقعی کلمه، استاد راهنمای بنده بودند تشکر و سپاسگزاری ویژه ای داشته باشم. بی شک وسعت نظر و گستره دید علمی ایشان در کنار تواضع و خوشرویی، کمک شایانی برای انجام این پروژه برای اینجانب بود. و همچنین از مساعدت . همکاری استاد مشاور سرکار خاتم دکتر امینی تشکر و سپاسگذاری فراوان دارم. لازم می دانم از کمک های شایان و وافر تمامی دوستانم به خصوص خانم ابراهیمی که همواره در انجام مراحل مختلف کار، کنار من بودند تشکر و سپاسگزاری کنم و بهروزی و سرافرازی همه عزیزان را از خداوند متعال خواستارم.

تقدیم بابوسه بردستان پدر و مادر عزیزتر از جانم
به آنها که نمی دانم از بزرگواریشان بگویم یا از سخاوت، سکوت و مهربانی...
و پهنین

تقدیم به همسر مهربان و صبورم که عاشقانه در انجام تمام مراحل مختلف کار در کنارم بود...

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده:

فصل اول: کلیات تحقیق

۳	مقدمه
۴	بیان مسأله :
۷	اهمیت و ضرورت انجام تحقیق :
۹	اهداف پژوهش
۹	هدف اصلی
۹	اهداف فرعی
۹	پیش فرض های تحقیق
۹	فرضیه ی اصلی :
۱۰	کیفیت زندگی:
۱۰	تعریف نظری:
۱۰	تعریف عملیاتی :
۱۰	عزت نفس :
۱۰	تعریف نظری:

فصل دوم: ادبیات پژوهش

۱۳	الف) مبانی نظری.....
۱۳	مبانی نظریه کیفیت زندگی.....
۱۳	تاریخچه.....
۱۶	تعریف کیفیت زندگی.....
۱۷	ابعاد کیفیت زندگی.....
۲۰	نظریه های کیفیت زندگی.....
۲۰	نظریه سلسله مراتب نیازها و کیفیت زندگی.....
۲۱	نظریه ادراکی فرانس.....
۲۴	نظریه کیفیت زندگی ژان.....
۲۵	نظریه کامینز.....
۲۷	تاریخچه.....
۲۹	ماهیت و کیفیت دل بستگی.....
۲۹	ماهیت دل بستگی.....
۳۱	پایه های شکل گیری نظریه های دل بستگی:.....
۳۱	نظری های روانکاری فروید.....
۳۲	نظریه اریکسون.....
۳۳	نظریه آنا فروید.....
۳۴	نظریه ملانی کلاین.....
۳۷	تاریخچه.....

شیوه های ایجاد و تقویت اعتماد به نفس	۴۳
ابعاد عزت نفس	۴۳
عزت نفس اجتماعی	۴۳
مفهوم عزت نفس از دیدگاه برخی از نظریه پردازان	۴۵
الف- عزت نفس از دیدگاه الیس	۴۵
ب- عزت نفس از دیدگاه فروید	۴۵
پ- عزت نفس از دیدگاه مزلو	۴۶
ج- عزت نفس از دیدگاه آدلر	۴۸
ح- عزت نفس از دیدگاه ویلیام گلاسر	۴۸
خ- عزت نفس از دیدگاه کارن هورنای	۴۹
پیشینه تحقیقات	۴۹
۱- سبک دلبستگی و عزت نفس	۴۹
الف) تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور	۴۹
۲- کیفیت زندگی و عزت نفس	۵۱
۳- سبک دلبستگی و کیفیت زندگی	۵۵
تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور:	۵۵
جمع بندی:	۵۷

فصل سوم: روش شناسی پژوهش

طرح کلی پژوهش	۵۹
---------------------	----

۵۹	جامعه آماری:
۵۹	نمونه آماری و روش نمونه گیری
۶۰	الف) متغیر کیفیت زندگی:
۶۰	مقیاس کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی:
۶۲	ب-متغیر دل‌بستگی
۶۲	مقیاس دل‌بستگی بزرگسالان (RAAS)
۶۴	ج) متغیر عزت نفس:
۶۴	مقیاس عزت نفس روزنبرگ
۶۵	روش اجرای پژوهش
۶۵	روش تجزیه و تحلیل آماری
۶۵	ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: یافته‌های پژوهشی

۶۸	آمار توصیفی
۷۰	آمار استنباطی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۷۵	خلاصه
۷۵	تحلیل و بررسی
۷۵	تبیین و تفسیر فرضیه ها :

- فرضیه ۱: بین سبک های دلبستگی، عزت نفس و کیفیت زندگی رابطه معناداری وجود دارد. ۷۵
- فرضیه ۲: سبک دلبستگی قدرت پیش بینی معناداری برای عزت نفس دارد. ۷۷
- فرضیه ۳: سبکهای دلبستگی قدرت پیش بینی معناداری برای کیفیت زندگی دارد. ۷۸
- فرضیه ۴: عزت نفس قدرت پیش بینی معناداری برای کیفیت زندگی دارد. ۷۹
- فرضیه ۵: عزت نفس نقش واسطه گری معناداری بین سبک دلبستگی و کیفیت زندگی دارد. ۷۹
- محدودیت های تحقیق: ۸۱
- پیشنهادات: ۸۲
- الف) پیشنهاد های پژوهشی: ۸۲
- ب) پیشنهاد های کاربردی: ۸۲
- منابع فارسی: ۸۳
- منابع انگلیسی: ۸۶
- پیوست ها ۸۷
- چکیده ۹۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲ : ابعاد سبک های دل بستگی (هاژن و شیور ، ۱۹۸۷).....	۲۹
جدول ۲-۲ : سبک های دل بستگی بر اساس نگرش افراد نسبت به خود دیگران.....	۲۹
جدول شماره ۱-۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب جنسیت.....	۶۸
جدول شماره ۲-۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب سن.....	۶۸
جدول شماره ۳-۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب مقطع تحصیلی.....	۶۹
جدول شماره ۴-۴ توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب وضعیت تاهل.....	۶۹
جدول شماره ۵-۴ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش.....	۶۹
جدول شماره ۶-۴ رابطه بین کیفیت زندگی، عزت نفس و ابعاد سبک دل بستگی.....	۷۰
جدول شماره ۷-۴ پیش بینی عزت نفس توسط ابعاد دل بستگی.....	۷۰
جدول شماره ۸-۴ پیش بینی کیفیت زندگی توسط ابعاد دل بستگی.....	۷۱
جدول شماره ۹-۴ پیش بینی کیفیت زندگی توسط عزت نفس.....	۷۲
جدول شماره ۱۰-۴ تحلیل رگرسیون همزمان.....	۷۳

چکیده:

هدف پژوهش حاضر تبیین نقش واسطه‌گری عزت نفس در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت زندگی بود. آزمودنی‌های این پژوهش ۳۰۰ دانشجوی (۱۸۲ زن و ۱۱۸ مرد) تشکیل می‌دادند که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از میان دانشکده‌های دانشگاه آزاد مرودشت انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل سه پرسشنامه، مقیاس کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی، مقیاس سبک دلبستگی کولیز و رید و مقیاس عزت نفس روزنبرگ بود. نتایج این پژوهش نشان داد که: از میان ابعاد دلبستگی، سبک دلبستگی اضطراب به صورت منفی و معنی‌دار و سبک دلبستگی وابستگی و سبک دلبستگی نزدیکی به صورت مثبت و معنادار با عزت نفس در ارتباط است. همچنین بین کیفیت زندگی با عزت نفس رابطه مثبت و معنادار مشاهده شد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان دهنده‌ی توان پیش‌بینی معنادار سبک‌های دلبستگی برای عزت نفس و کیفیت زندگی بود. همچنین نقش واسطه‌گری عزت نفس بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت زندگی تایید شد.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، سبک دلبستگی و عزت نفس

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

کیفیت زندگی، به نوعی بیانگر وضعیت افراد ساکن در یک کشور یا منطقه می‌باشد. نظریات اولیه مربوط به کیفیت زندگی، بیشتر بر نگرانی‌ها و اولویت‌های فردی تاکید داشتند؛ اما در سال‌های اخیر مباحث نظری، از فرد محوری به سمت نگرانی‌های اجتماعی نظیر امنیت، آزادی، گستردگی کیفیت زندگی و ساختار و کیفیت روابط اجتماعی افراد در جامعه تغییر یافته است به طور کلی می‌توان کیفیت زندگی را با استفاده از شاخص‌های ذهنی و عینی محاسبه نمود. شاخص‌های ذهنی، منعکس کننده ارزیابی ذهنی افراد از زندگی می‌باشند. این ارزیابی با استفاده از اطلاعات افراد که وضعیت رفاهی خود را از طریق پرسشنامه‌های مختلف و یا سرشماری‌ها، اظهار نموده‌اند، به دست می‌آید. چنین شاخص‌هایی، نشان دهنده شرایط کلی زندگی افراد و نحوه نگرش آنها به این شرایط بوده و با جمع‌آوری و تحلیل آماری این شاخص‌ها، می‌توان به ارزش‌های طبقات مختلف اجتماعی پی برد. محاسبات عینی کیفیت زندگی، بر پایه متغیرهای قابل لمس بنیان نهاده می‌شوند. این متغیرها به صورت معمول توسط نهادهای رسمی جمع‌آوری و منتشر می‌شود. حساب‌های اقتصادی، بهداشت، آموزش، آلودگی شهری و سایر اطلاعات کلی، نمونه‌هایی از اینگونه اطلاعات هستند. هدف روش عینی، بررسی وضعیت جامعه در حالت‌های کلی مانند اقتصاد کلان، وضعیت کلی جامعه و شاخص‌های مربوط به نفوس می‌باشد.

داشتن زندگی خانوادگی ارضاکنده، دوستان همدل و پرداختن به علایق از جمله فاکتورهایی هستند که کیفیت زندگی را تا سطح مطلوبی افزایش می‌دهند.

از طرفی از آنجا که انسان موجودی اجتماعی می‌باشد برای حفظ سلامت روان و افزایش رضایت مندی نیاز به برقراری روابط عاطفی با دیگران دارد. باحساس ارزشمندی برقراری روابط عاطفی با دیگران و دلبستگی به آنها احساس ارزش و شایستگی را در انسان تقویت می‌کند و میزان آسیب پذیری فرد را نسبت به رویدادهای به طور قابل ملاحظه ای پیش بینی میکند.

بر اساس نظر پندال^۱، عاطفه و مهر و علاقه نیازی را برای دریافت توجه مثبت به دیگران است که از عامل‌های مهمی در حفظ ارتباط‌های بین فردی است. (به نقل از کشتکاران، سیمایی، ۱۳۸۹). افراد تحت تاثیر فضای عاطفی خانواده اولین گام را به سوی پیشرفت‌های فردی و اجتماعی بر میدارند. نوع دلبستگی که درون خانواده شکل می‌گیرد بر نحوه ارتباط در بزرگسالی و نحوه آگاهی فرد از خود تاثیر بسیار زیادی دارد. عوامل فردی و بین فردی متعددی بر اساس تحقیقات می‌تواند بر کیفیت زندگی افراد موثر باشد و از بین

¹ pandal

این عوامل، عزت نفس را به عنوان یک عامل فردی و چگونگی دلبستگی به والدین را به عنوان یک عامل بین فردی نقش به سزایی در کیفیت زندگی ایفا می کنند. نظریه دلبستگی یک تحول همیشگی و دائمی است و اگر چه رفتار دلبستگی در دوران کودکی واضح تر و روشن تر است اما در چرخه زندگی به خصوص مواقع اضطراری نیز مشاهده می شود (ویس^۱، ۱۹۸۲) بر اساس دیدگاه دلبستگی تجارب مربوط به پیوند عاطفی کودک - مادر درون سازی می شود و با تشکیل الگوی درونی، روابط بین فردی کودک گسترش می یابد و در مراحل مختلف زندگی نسبتاً پایدار خواهد ماند (بره ترتون، ۲۱۹۹۱، به نقل از ابوالقاسمی، ۱۳۸۷) سبک دلبستگی ایمن موجب می شود که فرد نسبت به خود و دیگران، الگوی درونی مثبتی را پرورش دهد و باعث ارتقای رشد هیجانی، تقویت عزت نفس و تقویت سلامت روان می شود

اما سبک دلبستگی ناایمن باعث می شود که فرد الگوی درونی منفی را نسبت به خود و دیگران پرورش دهد و باعث تقویت هیجان منفی و تضعیف هیجانات مثبت و بهداشت روان می شود و زمینه را برای اختلالات روانی و تشخیصی فراهم می کند. تحقیقات زیادی در این زمینه انجام شده است و نشان دهنده رابطه سبک دلبستگی و کیفیت زندگی عباسی، تفضلی، اسماعیلی و حسن آبادی (۱۳۸۷) است. و همچنین نتایج پژوهش قاسمی زاد و همکاران (۱۳۸۹) نشان می دهد که بین کیفیت زندگی و عزت نفس همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد.

بیان مسأله :

کیفیت زندگی^۳ اصطلاحی توصیفی است که به سلامت و ارتقاء عاطفی، اجتماعی و جسمی افراد و توانایی آنها برای انجام وظایف روزمره اشاره دارد (دونالد^۴، ۲۰۰۱، به نقل از نیلفروشان و همکاران) مفهوم کلی پذیرفته از کیفیت زندگی عبارتست از: احساس ذهنی فرد از بهزیستی که از تجارب فعلی زندگی به طور کلی نشأت گرفته است، با آنکه مفهوم کیفیت زندگی معانی متفاوتی دارد ولی برای اشاره به شرایط مادی خارجی و بهبود ذهنی به کار می رود، بدین معنی که کیفیت زندگی خوب به وسیله سلامت جسمانی و حمایت از سوی خانواده و دوستان و همین احساس فرد از شادی و رضایت ایجاد می شود. بدون شک عوامل عینی خارجی مانند درآمد و طول عمر نیز بر کیفیت زندگی تاثیر می گذارد.

^۱ wiess

^۲ bretherton

^۳ .quality of life

^۴ .Donald

کیفیت زندگی تحت تاثیر چندین عامل قرار دارد، از جمله این عوامل؛ شرایط اقتصادی، اجتماعی خانواده. حمایت اجتماعی، عناصر نشاط انگیز در زندگی و ... است. و با توجه به اهمیت این عوامل در میزان کیفیت زندگی این پژوهش به دو عامل دیگر مهم یعنی سبک های دلبستگی و عزت نفس می پردازد. عزت نفس^۱ می تواند به عنوان احساس یک فرد درباره ی شایستگی و ارزشمندی خود تعریف شود. شایستگی بر اساس تعریفی که به وسیله ویلیام سوان ارائه شده عبارت است از: احساس عمومی فرد درباره لیاقت و توانایی خود. به بیان ساده، شایستگی عبارت است از داشتن اعتماد به نفسی که فرد عموماً قادر است با تکیه بر آن نتایج مورد انتظار را به دست آورد. (فتحی، ۱۳۸۲)

نظر فرد نسبت به خویشتن و حس عزت نفس به تدریج در طول زندگی تکامل پیدا می کند. این حس از کودکی آغاز می شود و طی مراحل به تدریج پیچیده تر می شود و پیشرفت می کند. فرد در هر یک از این مراحل عقاید، احساسها و بالاخره افکار پیچیده ی جدیدی نسبت به خویشتن دارد و مجموع همه اینها موجب می شود که وی به طور کلی خویش را موجودی ارزشمند یا بی کفایت بداند. در این عصر که روند تحولات، سریع و وضع خانواده ها نابسامان است، یکی از مهمترین منابعی که می تواند در نوجوان تقویت کرد احساس ارزشمند بودن است. از مؤثرترین راههای کمک به فرزندانمان، حفظ عزت نفس است. عزت نفس زیاد یکی از منابعی است که نوجوان می تواند در اختیار داشته باشد. تحقیقات نشان داده اند نوجوانانی که از عزت نفس بالا برخوردار هستند روابط سودبخش تری را برقرار می کنند. بهتر می توانند از فرصت ها استفاده کنند و مولد و خود کفا باشند. هم چنین در مقایسه با نوجوانانی که عزت نفس پایین دارند دیدگاه روشن تری نسبت به مسیر زندگی خویش دارند. (کلمز، کلارک^۲، ۱۹۲۹، ترجمه علی پور، ۱۳۸۰)

از دیدگاه کوپر اسمیت^۳ افرادی که از عزت نفس زیاد برخوردارند، معمولاً روابط میان فردی بهتری دارند و اغلب به عنوان رهبر انتخاب می شوند و این افراد احساس می کنند که مورد پذیرش دیگران هستند و در روابطشان با دیگران عامل تأثیر گذار هستند. (کلمز، کلارک، ۱۹۲۹، ترجمه علی پور، ۱۳۸۰)

در بررسی کیفیت زندگی باید به سبک و شیوه ی زندگی عاطفی و هیجانی نیز توجه کرد. والدین پایگاه شکل گیری و تحول فرایندهای روان شناختی کودک به شمار می آیند. همچنان که کودکان بزرگ می شوند تمایل پیدا می کنند که پیوند عاطفی خود را با والدین که به او دلبستگی دارند حفظ کنند. در نتیجه توانایی پذیرش رفتارهایی را که با ارزشهای والدین محبوبشان مطابقت دارد پیدا می کنند. دلبستگی^۴ پیوند عاطفی

^۱. selfesteem

^۲. klmz,clark

^۳. Coper smet

^۴. Attachment

هیجانی نسبتاً پایداری است که بین کودک و مادر یا افرادی که نوزاد در تعامل منظم و دائم با آنهاست ایجاد می شود. (پاپالیا^۱، ۲۰۰۲).

بالبی^۲ مفهوم دلبستگی را از دیدگاه تحولی مورد ارزیابی قرار داد و نظریه اش را بر این اساس بنا کرد که احساسها و رفتارهای دلبستگی، از قبیل، گریه، خنده، مکیدن، چنگ زدن، نوزاد را به مادر نزدیک و از خود دور می سازد و جدایی از مادر و اضطراب و درماندگی کودک را برمی انگیزد.

دلبستگی عبارتند از: پیوند عمیقی که با افراد خاص در زندگی خود برقرار می کنیم به طوریکه باعث می شود وقتی با آن ها تعامل می کنیم احساس نشاط و شغف کرده و به هنگام شرایط استرس زا از اینکه آن ها را در کنار خود داریم، احساس آرامش می کنیم. انواع دلبستگی عبارتند از: دلبستگی ایمن، دلبستگی دوری جو، دلبستگی مقاوم، دلبستگی آشفته - سردرگم (برک^۳، ۲۰۰۱، ترجمه سید محمدی، ۱۳۸۶) دلبستگی ایمن: این نوباوگان از والدین خود به عنوان پایگاهی امن برای کاویدن محیط استفاده می کنند. دلبستگی دوری جو: هنگام حضور والد نسبت به او بی اعتنا هستند و وقتی والد آن ها را ترک می کند، ناراحت نمی شوند و هنگام پیوند مجدد از استقبال والد دوری می جویند.

دلبستگی مقاوم: قبل از جدایی نزدیکی به والد را می جویند و وقتی والد بر می گردد رفتار خصمانه نشان می دهد.

دلبستگی آشفته - سردرگم: بیشترین ناامنی را نشان می دهند. هنگام پیوند مجدد انواع رفتارهای متضاد را نشان می دهند (برک، ۲۰۰۱)

سبک های دلبستگی، الگوهای عملیاتی هستند که از مراقبین به فرزندان منتقل شده و نوع روابط مادر و کودک تحت تاثیر این الگو قرار دارد. (میکولینسر^۴، شاور و هورش، ۲۰۰۴). بنابراین، تجربه دلبستگی در کودکی تاثیر عمیقی بر تحول شخصیت و روابط دلبستگی بعدی در زندگی دارد (کاندون^۵، ۱۹۹۳ به نقل از مومن زاده، ۱۳۸۱). در واقع رفتار دلبستگی کودک به تدریج در خلال تحول بهنجار، برای تعیین روابط عاطفی بین یک بزرگسال و بزرگسال دیگر بروز کرده و تجربه های فرد با چهره های دلبستگی در خلال سال های رشد نیافتگی، مسیر رفتار و الگوهای دلبستگی وی را تعیین می کند. بدین ترتیب روابط عاطفی فرد در سراسر زندگی، به چگونگی توسعه یافتگی رفتار دلبستگی در چهارچوب شخصیت وی، وابسته است (دادستان، ۱۳۸۳).

^۱.Papalia

^۲. Bowlby

^۳.brk

^۴.Mikulincer.shaver & horesh

^۵.Condon

بالبی (۱۹۶۹) فرایند شکل گیری دلبستگی (پیوند عاطفی) نوزاد به مادر را تشریح کرد و نشان داد که تشکیل چنین پیوندی و تجربه امنیت در چهارچوب این پیوند سنگ بنای تحول و کنش وری در افراد است. هانتسینگر^۱ و لوکن (۲۰۰۴) با بررسی ۷۹۳ دانشجو نشان دادند ، افراد واجد سبک دلبستگی ایمن در مقایسه با افراد نایمن رفتارهای سالم تر و عزت نفس بالاتری دارند و عزت نفس نقش واسطه ای در ارتباط بین سبک دلبستگی و رفتار سالم ایفا می کند . بنابراین ، عزت نفس که از آغاز زندگی با سبک دلبستگی به صورت معنادار تعامل دارد ، می تواند کلید رفتارهای سالم پیشگیرانه باشد.

سبک دلبستگی کودک بعنوان یک عامل تحولی نقش پراهمیتی بر وضعیت رفتاری کودک دارد که این تاثیر از طریق الگوهای عملی درونی از ((چهره دلبستگی)) و از ((خود)) عمل می کند . مطالعات مختلف دال بر آنند که رفتارهای سازش نایافته در کودکان دارای سبک های دلبستگی ناامن بیشتر است.

درک و شناخت مساله کیفیت زندگی و سبک های دلبستگی این امکان را می دهد تا برای کیفیت بهتر زندگی و به تبع آن رضایت از زندگی برنامه ریزی مناسب را انجام داد و با پی بردن به تجربیات افراد از کیفیت از زندگی می توان به آنها در ایجاد احساس رضایت بیشتر کمک کرد .

با توجه به نتایج این تحقیقات یک یا چند متغیر بین متغیر سبک دلبستگی و کیفیت زندگی واسطه می شود . با توجه به مطالب مطرح شده هدف از پژوهش حاضر این است که عزت نفس نقش واسطه گری معناداری بین سبک های دلبستگی و کیفیت زندگی ایفا می کند.

اهمیت و ضرورت انجام تحقیق :

انسان از همان آغاز پیدایش در تلاش بوده است تا سطح کیفی و کمی زندگی خود را بالا ببرد و برای رسیدن به این اهداف از منابع گوناگون مانند آموزه های دینی ، فلسفی ، ادبی و اخلاقی کمک گرفته است و به برانگیختن گوناگون خود پاسخ داده و آن را در انواع الگوهای رفتاری خود پدیدار می سازد و در اثر پاسخ به نیازهای زیستی و فرازیستی به صورت فردی و جمعی کیفیت زندگی خود را بالا می برد. ولی در جوامع امروزی به علت تخصصی شدن امور ، انسان بیش از پیش موجودی اجتماعی گردیده است و برای رفع نیازهای خود به نهادهای اجتماعی و خدماتی وابسته است. بنابراین کیفیت زندگی هر انسانی تابع شرایطی است که در نظام اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی آن تولید می شود (سید میرزائی ، ۱۳۷۶).

طی قرون پیشین شاهد تغییرات چشمگیری در مورد دیدگاه ادبی نسبت به زندگی بوده ایم به گونه ای که تنها حفظ زندگی به شکل مطلوب شمرده نمی شود بلکه ارتقا کیفیت زندگی در زمینه های متعدد تلاش

¹ . Hintsinger & Leuken